

การศึกษา

ประวัติคำ

เมื่อค้นความหมายของคำหนึ่ง ๆ ใน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ ประวัติของคำอาจปรากฏเป็นอักษรย่อในวงเล็บอยู่ท้ายคำบางคำ เพื่อบอกที่มาของคำนั้นว่าเป็นคำที่มาจากภาษาใด ในทางภาษาศาสตร์ ประวัติคำ (etymology) คือ ที่มาและวิวัฒนาการของคำ ซึ่งใน พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน

มีตัวอย่างที่น่าสนใจอธิบายไว้ ดังนี้

ในภาษาไทยสมัยเก่า คำว่า อา (น้องสาวของพ่อ) ใช้คู่กับ อาว (น้องชายของพ่อ) ในปัจจุบัน ภาษาไทยกรุงเทพฯ ใช้คำว่า อา มีความหมายทั้งน้องสาวและน้องชายของพ่อ คำ ๒ คำนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปเป็นขึ้น ๆ คือ เมื่อราว พ.ศ. ๒๔๕๘-๒๔๕๙ มีคำว่า “อาว์” คำเดียว มีความหมายว่า น้องสาวและน้องชายของพ่อ ต่อมา มีผู้เห็นว่า “ว” นั้นไม่มีความหมาย จึงได้ตัดออกเสีย คำว่า “อา” จึงเข้ามาแทนที่คำว่า “อาว์” ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ในด้านความหมายมาจนทุกวันนี้

คำว่า “ยัง” ในสมัยก่อน แปลว่า “มีชีวิต” เช่น ในมูลบทบรรพกิจ มีคำว่า “ทุนทรัพย์ของผู้ยังรวมกับของผู้ตาย” ในปัจจุบัน คำว่า “ยัง” ใช้เดี่ยว ๆ ไม่มีความหมายว่า “มีชีวิต” ต้องใช้กับ “อยู่” เมื่อใช้เดี่ยว ๆ เปลี่ยนไปมีความหมายว่า “คงอยู่” เช่น ยัง มีด ยังเด็ก ยังร้อน จึงนับได้ว่า “ยัง” มีความหมายกว้างขึ้นกว่าเดิม

การเรียงคำปฏิเสธ “ไม่” ในกริยาวลี ที่มีคำว่า “ได้” ปรากฏอยู่ด้วย มีความแตกต่างกันในสมัยรัชกาลที่ ๑ และในสมัยปัจจุบัน กล่าวคือ สมัยรัชกาลที่ ๑ มีการเรียงคำแบบ ไม่ + กริยา(กรรม) + ได้ แต่ในสมัยปัจจุบัน มีการเรียงคำแบบ กริยา (กรรม) + ไม่ + ได้ เช่น ในรัชกาลที่ ๑ ใ้ว่า “เรามีนายทหารผู้ใหญ่ ๕ คน บัดนี้ก็ตายไป ๓ คนแล้ว ยังไม่แก้แค้นได้” ปัจจุบันใ้ว่า “เรามีนายทหารผู้ใหญ่ ๕ คน บัดนี้ก็ตายไป ๓ คนแล้ว ยังแก้แค้นไม่ได้” หรือในรัชกาลที่ ๑ ใ้ว่า “เวลาค่ำวันนี้แม้กูไม่จับมาเฉียวได้ กูไม่กลับเข้าด่านเลย” (สามก๊ก ร. ๑) ปัจจุบันใ้ว่า “เวลาค่ำวันนี้แม้กูจับมาเฉียวไม่ได้ กูไม่กลับเข้าด่านเลย”.

อารยา ภิรมงคลจิต